

Probabilistická smrt

Představte si svět, kde se vám nemůže přihodit smrtelná nehoda. Ale každou půlnoc Smrt spočítá pravděpodobnost, s jakou jste daný den mohli umřít a s takovou pravděpodobností zemřete v okamžiku odbítí půlnoci.

(povídka, 950 slov)

“Zemřel jsi,” řekla Smrt.

Polknul jsem. Rozhlédl jsem se kolem sebe - já i Smrt jsme stáli na modrých oblacích, které se táhly až na obzor. Nad námi čisté nebe, pod námi nekonečná prázdnota. Smrt měla v ruce meč a přes sebe černý hábit popsaný rovnicemi - přesně, jak to popisují příběhy.

Podíval jsem se na hodinky, bylo na nich “00:00:00”, přesná půlnoc, rozhodný okamžik, kdy se určuje smrt - a hodinky byly zastaveny. Podíval jsem se i na svoje druhé hodinky - ty, které ukazují pravděpodobnost půlnoční smrti. Stálo na nich “27.334%”, stejně jako večer, než jsem si šel lehnout. Byl to hrozný den. Divím se, že jsem vůbec dokázal usnout s tím, že je čtvrtinová šance na to, že už se neproberu.

Ale nebyl důvod nejtít spát. Lidé, kteří o půlnoci bděli, tak zemřeli stejně, jen mnohem bolestivěji. A staletí výzkumu dokázala, že jakmile zvýšíš svoji šanci na smrt, je už jen jediný způsob, jak jí snížit - pokud přežiješ půlnoc, ukazatel je okamžitě sražen zpátky na 0%.

Tedy jsem zemřel. Podíval jsem se na Smrt.

“Než ztratím vědomí, mohu aspoň ještě jednou projít svůj poslední den, podívat se, kde jsem udělal chybu?”

Smrt přikývla a pode mnou se rozestoupily mraky. Viděl jsem tam sám sebe, jak snídám - Smrt mi ukazuje dnešní ráno. Kdykoliv jsem do sebe nacpal další kus řízku, zvednul se pomyslný čítač o pár dalších picomortů. Řízek mohl být nedostatečně usmažený, mohly v něm být smrtící bakterie, někdo ho mohl úmyslně otrávit, mohla mi na něj vklouznout včela a já si ji nevšimnout. Každá událost vysoce nepravděpodobná, ale čítač je neúprosně všechny dával dohromady.

Pak se pohled změnil. Viděl jsem, jak jsem dopoledne běžel do školy za hustého deště. Co za deště, za bouřky, a s deštníkem v ruce! Jak lehkomyšlné - tak moc jsem si to večer vyčítal! Blesk nemůže nikdy zasáhnout člověka, ale kdykoliv udeří, tak lidem okolo naskáčí další picomorty. Pak jsem proběhl louží. Neuklouzl jsem, samozřejmě, ale viděl jsem, že teď naskočil přímo nanomort. Normálně by to nevadilo, ale tento den záviselo na každé chvíli.

Obraz se znovu změnil a já viděl první velký incident svého posledního dne: byl jsem na chodbě ve třetím patře a rozhlížel jsem se ven z okna otevřeného dokořán. Tehdy jsem tomu nevěnoval pozornost, ale teď jsem to viděl jasně: podlaha byla čerstvě umytá a kluzká. Stačilo by jen málo, abych uklouzl a vypadl z okna. Nevypadl jsem, samozřejmě, protože se vždy stane to, co je pravděpodobnější, ale každá vteřina, kterou jsem se rozhlížel, tak přičítala další micromorty. Když jsem vešel do přednáškové místosti, měl jsem na čítači již 6.221%.

Kdybych se tak tehdy podíval na čítač a dal si po zbytek dne pozor! Jenže na smrt je příjemnější nemyslet a většina z nás svůj čítač přikrývá černou destičkou, aby neměli svoji smrt stále na očích. Ani mě tehdy nenapadlo destičku odsunout.

Výjev se znovu změnil a já okamžitě rozpoznal ten kritický okamžik: vracel jsem se ze školy domů po chodníku. Byl jsem právě v nepřehledné městské zatáčce, když na vozovku vběhlo malé dítě. Reagoval jsem reflexivně - vběhl za ním, vtáhnul ho zpátky na chodník a hned potom projelo zatáčkou auto.

Tlukot mého srdce se nesl až sem do oblak. Jakou blbost jsem to udělal! To dítě by samozřejmě přežilo - pravděpodobnost úmrtí při vběhnutí do zatáčky není vyšší než padesát procent. Možná by zemřelo v noci, ale o tom bych už nevěděl. Já ho ale místo toho "zachránil." Ono na tom určitě získalo - bylo v zatáčce takto mnohem kratší dobu, ale já - já jsem přitom také mohl zemřít. Odkryl jsem tehdy svoje hodinky a zhrozil jsem se. 17.019%. Tahle zatáčka musí být nebezpečnější, než jsem myslel.

Takhle blízko smrti jsem ještě v životě nebyl. Zděšen jsem pospíchal domů, dívaje se jen pod sebe. Při pohledu shora je dobře vidět, kde jsem nasbíral zbývajících sedm procent. Proběhl jsem několik přechodů na červenou. Nevšiml jsem si několika děr v chodníku. Nakonec jsem přímo narazil hlavou do sloupu - to znamená, že byla větší pravděpodobnost, že do sloupu narazím, než že ne. Zpanikařil jsem ještě víc. Musel jsem se dostat domů.

Obraz se rozplynul a nahradily ho opět mraky. Co se stalo dál si pamatuji. Úspěšně jsem se vrátil domů a zbytek dne strávil schumlaný v posteli a jen jsem pozoroval, jak hodinky zůstávají na 27.334%. To číslo rostlo pořád, ale to už je pod rozlišovací schopnost dnešní techniky.

A hodinek s vyšší rozlišovací schopností už se nedožiji.

Smrt tasila meč a setla mi hlavu.

Vyskočil jsem z postele pokryt potem. Okamžitě jsem se podíval na hodinky. Ukazovaly 03:14:58. Rozhodná půlnoc již tedy uplynula. Pro jistotu jsem se podíval pod destičku i na své druhé hodinky. Stálo tam 0.000%, moje nejoblíbenější číslo. Zpětně se to zdá zjevné - Smrt vypadala přesně tak, jak ji popisují příběhy, všechny vymyšlené, neboť kdo Smrt viděl, už o tom mluvit nemohl. Tedy jsem měl štěstí. Moje šance na přežití byla 72.666% a přežil jsem.

Rozhodl jsem se, že tento den nic riskovat nebudu, že dokonce vynechám školu. Potřeboval jsem se po předcházejícím hrozivém dnu trochu uklidnit. Celý den jsem tedy ležel v posteli a jen programoval nebo sledoval videa na internetu. Nešel jsem do koupelny. Dával jsem si velký pozor při zapojování počítače do zásuvky. A večer jsem spokojně usínal stále s 0.000% na svém čítači.

Následující den jsem také nešel do školy. To už ovšem nebylo mojí volbou. Protože můžete se snažit, jak chcete, ale někdy - někdy máte prostě smůlu.

Další čtení

- Jednotka smrti: <https://en.wikipedia.org/wiki/Micromort>